

De meningen van belangrijke spelers

Het speelveld van bodemsaneringen van bedrijfsterreinen is fors in beweging. Door de veranderende omstandigheden zullen alle spelers hun speelwijze opnieuw moeten bepalen. Met Bodemcentrum komt een nieuwe speler op het speelveld: een spelbepalende middenvelder met scorend vermogen. Hoe gaan de andere belangrijke spelers hierop reageren? In dit artikel komen een aantal mede-spelbepalers rechtstreeks aan het woord. Wat vinden zij van de komst van Bodemcentrum én mikken zij op hetzelfde doel?

Allereerst de mening van de beleidsmaker **Ruud Cino, Hoofd van de afdeling Sturing Bodem-saneringsoveroperatie binnen het Ministerie van VROM.**

'Al sinds de inwerkingtreding van de Interimwet Bodemsanering in 1983 kan het bedrijfsleven weinig waardering opbrengen voor de doelstellingen, de wijze van aanpak en de financiering van het bodembeleid. Dat is ook niet verwonderlijk indien je bedenkt dat in die begintijd bedrijven door de overheid voluit aansprakelijk werden gesteld voor alle ontstane verontreiniging. Dat ging gepaard met veel publiciteit en in de media ontstond het beeld dat bedrijven te beschouwen waren als criminele organisaties. Wilde je als bedrijf aan die beeldvorming ontkomen dan moest je aansprakelijkheid erkennen en bereid zijn te betalen voor volledige verwijdering van de ontstane verontreiniging. Inmiddels denkt de samenleving veel genuanceerder over de risico's van bodemverontreiniging, de aard en omvang van te nemen maatregelen en de verdeling van de verantwoordelijkheid tussen overheid en bedrijfsleven voor het nemen van noodzakelijke maatregelen.

Het huidige bodem(sanerings)beleid kenmerkt zich door het bieden van ruimte voor het vinden van passende, creatieve oplossingen aan partijen die bereid zijn hun verantwoordelijkheid te nemen. De aangekondigde oprichting van Bodemcentrum past perfect bij de hiervoor geschetste ontwikkeling. Het bedrijfsleven

neemt de verantwoordelijkheid voor het saneren van bodemverontreiniging in situaties waarin dat op grond van bestaande risico's of het wijzigen van gebruik noodzakelijk of wenselijk is. De overheid financiert mee en biedt een financieel vangnet voor bedrijven, die onverhoopt als gevolg van een sanering in financiële problemen komen.

Verder maken bedrijfsleven en overheid goede afspraken over een vlotte behandeling van onderzoeksrapporten, saneringsplannen en evaluatieverslagen. Voor de overheid is Bodemcentrum heel aantrekkelijk omdat goede afspraken te maken zijn over een collectieve aanpak van saneringen in bepaalde gebieden of binnen bepaalde branches. Dat komt de effectiviteit van te nemen maatregelen ten goede en scheelt de overheid veel werk. Voor het ministerie van VROM betekent de oprichting van Bodemcentrum dat er definitief een einde komt aan een te lange periode van animositeit tussen overheid en bedrijfsleven, die zorgde voor een stagnatie in de sanering en herontwikkeling van bedrijfslocaties.'

De mening van het georganiseerde bedrijfsleven, verwoord door **Han de Groot, Secretaris Milieu en Energie van MKB-Nederland.**

'Bodemverontreiniging en bodemsanering: beladen onderwerpen voor ondernemers in het midden- en kleinbedrijf. Onderwerpen waarover de gemiddelde mkb-ondernemer logischerwijs maar beperkte kennis heeft. Wel begrijpen

ondernemers meestal heel goed dat bodemsanering veel geld kan kosten. De afgelopen jaren is namens zo'n 200.000 bedrijven in de achterban, veel tijd en energie gestopt in een doorlopende dialoog met vertegenwoordigers van het departement van VROM over het bodemsaneringsbeleid. Bodemsaneringsbeleid dat helder, realistisch, betaalbaar en *last but not least* goed uitvoerbaar moet zijn. Er is op het bodemsaneringsbeleid veel vooruitgang geboekt, maar we zijn er nog niet. Het bereik en het gebruik van de Bedrijvenregeling blijven helaas nog achter. Een oplossing voor dit probleem betekent dat wij anders moeten omgaan met het in bodemland bekende jaartal 1975. Maar als we met elkaar bodemsanering serieus nemen, dan moeten hierover tussen overheid en bedrijfsleven goede afspraken te maken zijn. Bij de uitvoering van bodemsaneringen is ook nog veel winst te halen. Zeker in het midden- en kleinbedrijf. Hiertoe staat er een goed initiatief in de steigers: de uitvoeringsorganisatie Bodemcentrum. Bodemcentrum wil alle zorgen rond financiering, uitvoering en goedkeuring van bodemsaneringen van de ondernemer overnemen. Hiervoor is een praktische laagdrempelige aanpak ontwikkeld. Een aanpak die de ondernemer **vooraf** duidelijkheid geeft over alle aspecten van een bodemsanering.

Ik ga er dan ook vanuit dat we in 2006 in goed overleg met VROM, provincies en gemeenten kunnen komen tot het operationeel maken van Bodemcentrum. Met deze organisatie zal de bodemsanering een krachtige impuls krijgen. Een initiatief dat de zorgen over de beladen onderwerpen bodemverontreiniging en bodemsanering weg kan nemen voor de ondernemer.

De mening van
**Ad Bonneur, Tauw
BV, directeur
vestiging Deventer.**

'Bedrijven gaan pas saneren als ze er echt niet omheen kunnen. En dat is meestal bij verbouw- en nieuwbouwplannen, herontwikkeling of terreinoverschrijdende verontreinigingen. Zoals wij weten spelen risico's van bodemverontreiniging op een bedrijventerrein zelden een belangrijke rol. En wanneer bedrijven dan toch gaan saneren, is het gebruik van de bedrijvenregeling in veel gevallen niet in beeld. Immers de administratieve rompslomp is groot en het 'pro rata temporis principe' van verontreiniging ontstaan voor 1975 is lastig, al was het maar dat de vervuiling in voorkomende gevallen ook daarna is blijven ontstaan. In de praktijk zag je dat het tot midden tachtiger jaren duurde voor het gemiddelde midden- en kleinbedrijf doorkreeg dat zij ook op bodemverontreiniging moest letten. Mijn verwachting is dat bij het MKB door de komst van Bodemcentrum relatief weinig extra zal gaan gebeuren. Wanneer er een programmasubsidie komt en de formulierenrompslomp wordt door Bodemcentrum overgenomen, dan kan dat wel aantrekkelijk worden om toch mee te doen. Bodemcentrum biedt dan het voordeel van één loket en verder geen gezeur.

Met de komst van Bodemcentrum kijken marktpartijen ook naar hun kansen en bijdragen. Adviesbureaus als Tauw zijn al jaren professioneel werkzaam en willen hun kennis en ervaring graag inzetten. De uitgangspunten voor kwaliteit die het Bodemcentrum gaat hanteren, spreken de adviesbureaus niet erg aan. Zij ijveren al jaren voor kwaliteitsverbetering in de hele sector en Bodemcentrum kan hier een stimulans in zijn. Het lijkt er nu op dat de lat wel erg laag wordt gelegd en dat ieder bureau kan instappen. Het verplicht werken volgens kwaliteitseisen conform SIKB zou een hele verbetering zijn. Van adviesbureaus mag Bodemcentrum verwachten dat zij zich pro-actief opstellen en voor hun werkzaamheden garant willen staan. Wij vertrouwen op onze ervaring en durven risicodragend verantwoordelijkheid te nemen voor ons werk. Of dit voor de hele branche geldt, zal in de praktijk moeten blijken. Wat overblijft, is de vraag wat de overheid nu wil met de vervuilde bedrijfslocaties. Bedrijven zullen

pas saneren als ze er last van hebben en de risico's zijn op een bedrijventerrein meestal niet hoog. Wanneer de overheid wil dat er meer wordt gesaneerd, zal ze de subsidievoorwaarden in de bedrijvenregeling moeten verbeteren en zal de stok achter de deur (de saneringsplicht) ook werkelijk gebruikt moeten worden. Alleen dan kan van een echte beweging sprake zijn.'

En de mening van
een belangrijke
uitvoerende speler
**Hans van der Stelt,
directeur van
Heijmans Milieu,
Sloop en
Recycling BV.**

'Het speelveld van bodemsaneringen waarin wij als aannemer sinds een jaar of twintig werken, is complex. Bedrijven met bodemverontreiniging op hun bedrijfsterrein krijgen (noodgedwongen) met datzelfde complexe speelveld te maken. Juist deze bedrijven hebben daardoor behoefte aan een partner als Bodemcentrum. Wij weten uit de praktijk dat probleemeigenaren gebaat zijn bij een complete aanbieding voor een vaste prijs. Daarom verwachten wij dat Bodemcentrum een stimulans voor de markt zal betekenen. In de praktijk wordt vooral het midden- en kleinbedrijf nu geremd in verdere bedrijfsontwikkeling door bodemverontreiniging. Bodemcentrum straalt vertrouwen uit naar de probleemeigenaren, omdat zij voortkomt uit een brede groep van belanghebbenden die samen met een financiële dienstverlener de krachten bundelt. Cruciaal in het hele proces is de bepaling van de omvang van de sanering. Wijkt de omvang in de praktijk af, dan zal dat veelal leiden tot stagnatie van de sanering en de bedrijfsactiviteiten. Dan is er dus wel een vaste prijs, maar geen vaste tijd. Bodemcentrum zal dan juist voor een professionele communicatie moeten zorgen. Juist in een complexe omgeving waarin zowel (een deel van) het bedrijfsterrein gesaneerd moet worden als de bedrijfsactiviteiten ongestoord doorgang moeten vinden, is professionele communicatie naar alle betrokken partijen erg belangrijk. Tegelijkertijd verwachten wij als uitvoerende partij dat Bodemcentrum voor ons een kundige opdrachtgever is. Het opzetten van een vakkundige organisatie met deskundige medewerkers is van vitaal belang voor het slagen. De daadkracht van Bodemcentrum tot op heden geeft ons als uitvoerende partij genoeg vertrouwen daarin.'

De mening van de BSB stichtingen door
Dirk van der Valk, directeur van

**Stichting BSB
Overijssel en
tevens directeur
van Stichting BSB
Drenthe en
Groningen.**

'De BSB stichtingen hebben in de afgelopen 15 jaar de bodemverontreinigings situatie voor meer dan tweehonderdduizend bedrijfslocaties geïnventariseerd. Voor een kleine veertigduizend deelnemende bedrijven hebben wij het inventariserend onderzoek begeleid. Daarbij is tussen bedrijven en BSB een vertrouwensrelatie ontstaan. De begeleiding zet zich voort in het nader onderzoekstraject dat voor vijfduizend bedrijven al is uitgevoerd en de komende jaren nog voor een zesduizend locaties op stapel staat. De BSB wordt regelmatig door bedrijven gevraagd voor begeleiding in het vervolgtraject.

Voor een doorsnee MKB bedrijf is bodemverontreiniging geen core-business en een eenmalige aangelegenheid. Het bedrijf wil voor zo weinig mogelijk geld en sores, maar wel op een verantwoorde wijze, van het probleem af. Er is behoefte aan een betrouwbare partner die in deze behoefte voorziet. Op dit moment vervult in veel gevallen de BSB deze rol vanuit het onderzoekstraject. De komst van Bodemcentrum kan voor veel, aan de BSB deelnemende, bedrijven uitkomst bieden in het saneringstraject. In onze voorlichting naar de bedrijven gaat dit een belangrijke plaats innemen. Daarbij blijft de volstrekte onafhankelijkheid van de BSB gewaarborgd. Als het voor een bedrijf beter is te kiezen voor een andere optie dan zullen wij ze daar op wijzen. Een goede en simpel toegankelijke subsidieregeling is voor de bedrijven een must. Het beperkte succes van de Bedrijvenregeling tot nu toe ligt voor een belangrijk deel in de beperkte mogelijkheden die de interim regeling bood. Als je vijftien procent subsidie kunt krijgen en je moet daar tien procent meerkosten voor maken, dan werkt het niet. De totaaloplossing die Bodemcentrum biedt kan de ondernemer snel duidelijkheid geven. De komende tijd zullen we als 'procesmanagers' een naadloze overgang van een regionaal opererende BSB naar een landelijk opererend Bodemcentrum voor de bedrijven moeten gaan realiseren. Wat de BSB stichtingen hebben opgebouwd en in gang gezet zal Bodemcentrum moeten gaan overnemen en afronden.'

En ten slotte de mening van een bevoegd gezag, een speler die vaker het laatste woord heeft, door **Henk Koster**,
Hoofd bureau Bodem Ontwikkeling DCMR Milieudienst Rijnmond.

'Er worden in ons land regelmatig bodemsaneringen op bedrijfsterreinen uitgevoerd. Het is echter opvallend, dat de Bedrijvenregeling, die initiatieven tot sanering zou moeten stimuleren, daarbij slechts zeer zelden benut wordt. Het lijkt er daarbij vooral op, dat de Bedrijvenregeling nog steeds onbekend is. Dat is spijtig, want de nieuwe Bedrijvenregeling, zoals onlangs gepubliceerd, biedt de nodige ruimte om de beschikbare middelen effectief te benutten. Veel meer bedrijven zouden in aanmerking moeten kunnen komen voor de subsidieregeling. Immers, de methode van ouderdomsbepaling is vereenvoudigd en het 80%-criterium is vervallen. Ieder initiatief om saneringen op bedrijfsterreinen op gang te helpen is welkom. Daarom sta ik positief tegenover de oprichting van Bodemcentrum. Niet in de laatste plaats omdat het initiatief van het georganiseerde bedrijfsleven zelf uitgaat. Natuurlijk zitten er nog wel wat haken en ogen aan de voorgestelde werkwijze van Bodemcentrum. De voorgestelde vereenvoudigingen bij het indienen van saneringsplannen zijn met de provincies en gemeenten besproken en zullen in een pilot worden getoetst. De voorgestelde vereenvoudigingen ten aanzien van het toekennen van subsidie aan bedrijven moeten juridisch nog worden getoetst. Bodemcentrum start de pilot dan ook binnen de kaders van de nieuwe Bedrijvenregeling. De start van de pilot is een eerste beperkte stap: er zal nog veel aanpassing en overleg volgen. Desalniettemin is de start van Bodemcentrum een welkome ontwikkeling, waarvan hopelijk in de nabije toekomst op uitgebreide schaal gebruik gaat worden gemaakt.'